

Hormoontherapie bij prostaatkanker

HET VAN WEEL-BETHESDA ZIEKENHUIS IS ONDERDEEL VAN

CURAMARE

zorg met hart en ziel

Bij u is onlangs prostaatkanker vastgesteld. De arts heeft er samen met u voor gekozen om de prostaatkanker te behandelen met hormoontherapie. In deze folder vindt u meer informatie over deze behandeling.

Wat is hormoontherapie?

Hormonen zijn stofjes die het lichaam zelf maakt. Een belangrijke groep hormonen zijn de geslachtshormonen. Prostaatkanker groeit onder invloed van het mannelijke geslachtshormoon testosteron. Dit wordt geproduceerd in de bijnieren en de zaadballen. Door deze hormoonproductie te blokkeren, wordt de groei van prostaatkankercellen geremd.

Wanneer wordt hormoontherapie gegeven?

Aanvullende behandeling bij radiotherapie (bestraling)

Bij uitgebreidere vormen van prostaatkanker worden bij uitwendige bestraling soms aanvullende injecties met hormoonpreparaten gegeven. Na afloop van de bestralingsperiode kan de hormoonbehandeling nog enkele jaren voortduren. Dit is een genezende behandeling, ook wel curatieve behandeling genoemd.

Behandeling van de uitzaaiingen van prostaatkanker

Prostaatkanker kan uitzaaien naar o.a. de lymfeklieren en de botten. Hormonale behandeling vormt de basis van iedere behandeling voor uitgezaaide prostaatkanker. Deze behandeling heeft effect op iedere prostaatkankercel op iedere plek in uw lichaam. Prostaatkankercellen worden geremd in hun groei waardoor u minder klachten heeft. De prostaatkankercellen worden onderdrukt, maar verdwijnen niet volledig. Dit betekent dus dat de prostaatkanker met uitzaaiingen niet te genezen is, maar wel tijdelijk in een soort “winterslaap” kan worden gehouden. Dit is een niet genezende behandeling, ook wel palliatieve behandeling genoemd.

Vormen van hormoontherapie

Er zijn verschillende manieren om de invloed van testosteron op de groei van prostaatkankercellen te verkleinen:

- Onderhuidse injectie met LHRH antagonist: de injectie zorgt direct voor een daling van de testosteronproductie. De injectie wordt eens per maand toegediend.
- Onderhuidse injectie met LHRH agonist: De injectie zorgt eerst voor een tijdelijke stijging van het testosteron om vervolgens de testosteronproductie te remmen. Om deze tijdelijke stijging te voorkomen wordt 2 weken voor de injectie gestart met een anti-androgeen tablet. Deze tablet is alleen bij de eerste injectie nodig. Deze LHRH agonist injecties worden afhankelijk van de gekozen dosering eens per 1, 3 of 6 maanden toegediend.

- Anti-androgeen tablet zorgt ervoor dat het testosteron de prostaatkankercellen niet kan bereiken. De tabletten moeten elke dag op een vast tijdstip worden ingenomen.

De injecties worden, afhankelijk van welk middel uw arts heeft voorgeschreven, elke maand of elke drie of zes maanden toegediend door een verpleegkundige van de thuiszorg/thuisservice. De injectie is een vloeistof of een staafje welke 1 tot 6 maanden lang de medicatie afgeeft. Na het toedienen kan de plaats waar de injectie is gegeven wat gevoelig zijn.

Uw arts zal met u bespreken welke behandeling voor u het meest geschikt is.

Bijwerkingen van hormoontherapie
De bijwerkingen van de hormoonbehandeling zijn divers en afhankelijk van het type medicijn dat wordt gebruikt

Mogelijke bijwerkingen zijn:
- Opvliegers
- Pijnlijke zwelling van de borsten
- Problemen met geheugen en/of stemmingswisselingen
- Minder zin om te vrijen en erectiestoornissen
- Botontkalking (osteoporose)
- Spierzwakte en gewichtstoename
- Minder lichaamsbeharing
- Vermoeidheid

Het is belangrijk dat u de arts, of de (oncologie)verpleegkundige vertelt van welke bijwerkingen u last heeft. Zij kunnen u dan ondersteunen en adviezen geven om de bijwerkingen te verminderen.

Leefadviezen bij het gebruik van hormoontherapie
Onderstaande leefadviezen zijn bedoeld ter ondersteuning bij de hormonale therapie en het omgaan met de mogelijke bijwerkingen.

1.Opvliegers
Een opvlieger is een plotseling en zeer hevig gevoel van warmte en hitte. Opvliegers kunnen een paar minuten tot een half uur duren. Het warmte gevoel begint gewoonlijk in uw gezicht (blozen), nek en hals.
Advies:
- Draag verschillende lagen kleding, zodat u wat uit kunt doen tijdens een opvlieger
- Leg een koud washandje in uw nek
- Drink een glas koud water zodra de opvlieger begint

- Mijd veel cafeïne, alcohol, gekruid eten en stress
- Beweeg regelmatig

2. Pijnlijke zwelling van de borsten

Opzwelling, pijn en gevoeligheid van uw borsten is een veel voorkomende bijwerking van de hormoontherapie.
Advies:

- Draag zachte (onder)kleding of evt. een strak hemd en bespreek het met uw arts

3. Problemen met geheugen en/of stemmingswisselingen

Sommige mannen hebben het gevoel dat hun geheugen slechter wordt of dat ze mentaal minder “scherp” zijn of dat de behandeling invloed heeft op hun stemming. U kan last krijgen van gevoel van lusteloosheid, somberheid of negatieve gevoelens over u zelf. Het is belangrijk dat u dit aan geeft bij uw arts of (oncologie)verpleegkundige
Advies:

- Houd een agenda bij en maak er gewoonte van om daar regelmatig in te kijken
- Gebruik een notitieblokje en schrijf alles op (boodschappen etc)

4. Minder zin in vrijen en erectiestoornissen

Door de verandering van de hormonen in uw lichaam, maar ook door het ziek zijn, kan het zijn dat u minder zin hebt in vrijen, of dat er erectieproblemen ontstaan. Het betekent niet dat seksualiteit voorbij is, maar dat het anders gaat worden. Seksuele veranderingen kunnen zo ingrijpend zijn dat u niet zonder advies en steun van anderen kunt. Afhankelijk van de aard en de ernst van het probleem kunt u hulp vragen aan uw arts, (oncologie)verpleegkundige of bij lotgenoten.
Advies:

- Praat er over met uw partner (een open en eerlijke communicatie is erg belangrijk)
- Vraag tijdig hulp, ook al moet u misschien over een drempel heen om dit probleem bespreekbaar te maken.

5. Botontkalking (Osteoporose)

Door de hormonale behandeling kunnen de botten brozer worden. Hierdoor kan een verhoogd risico op botbreuken ontstaan. Door aanpassing van uw leefstijl kunt u hier zelf invloed op uitoefenen. In sommige gevallen wordt met u besproken om te starten met botversterkende medicatie. Meer hierover vindt u in de folder “Medicijnen bij botontkalking of bij de behandeling van kanker”.
Advies:

- Stop met roken
- Zorg voor voldoende lichaamsbeweging

- Eet gezond (voldoende melkproducten)
- Ga naar buiten (door zonlicht wordt vitamine D aangemaakt)

6. Spierzwakte en gewichtstoename
Hormoontherapie kan de spiermassa verminderen en het percentage lichaamsvet verhogen, waardoor het lichaamsgewicht toeneemt.
Advies:
- Regelmatig bewegen helpt u om uw spiermassa te behouden en uw gewicht stabiel te houden, daarnaast helpt het om u gewicht stabiel te houden.

7. Minder lichaamsbeharing
Testosteron reguleert de vorming van haar. Wanneer het testosterongehalte daalt, kan een gedeelte van uw borst- en schaamhaar uitvallen.

8. Vermoeidheid
Een overweldigend aanhoudend gevoel van uitputting en een verminderd vermogen tot lichamelijke en/of geestelijke inspanning kunnen ontstaan door de ziekte en door de behandeling van de prostaatkanker. U kunt moeite hebben om de gebruikelijke activiteiten te verrichten en lichamelijke klachten kunnen verergeren..
Advies:
- Zoek evenwicht tussen rust en inspanning
- Let op uw energie, bewaar deze voor de meest belangrijke activiteit en datgene wat u graag doet
- Verspreid belangrijke activiteiten over de dag of week
- Rust uit voordat u moe wordt
- Vraag anderen om hulp
- Eet gezond en gevarieerd
- Beweeg regelmatig, maak elke dag een korte wandeling

Belangrijke adressen en telefoonnummers
Voor al uw vragen over de diagnose en behandeling kunt u een afspraak maken bij uw arts via de (oncologie)verpleegkundige.

U kunt ook vragen stellen via de ‘BeterDichtbij app’. Meer informatie vindt u via onze website onder tabblad ‘ik kom voor een behandeling/beterdichtbij’.

KWF kankerbestrijding
Patiënten en hun naasten met vragen, maar ook met zorgen of twijfels, kunnen op verschillende manieren met de voorlichters in contact komen:
U kunt bellen met de gratis KWF Kanker Infolijn: 0800-0226622 (ma-vrij: 12.00-17.00 uur)

Contact met lotgenoten

Het uitwisselen van ervaringen en het delen van gevoelens met iemand in een vergelijkbare situatie kan helpen de moeilijke periode door te komen. Lotgenoten hebben vaak aan een half woord genoeg om elkaar te begrijpen. Daarnaast kan het krijgen van praktische informatie belangrijke steun geven. Contact met lotgenoten kan op verschillende manieren plaats vinden, namelijk in de vrienden- of kennissenkring, via internet, of op een forum. Voor meer informatie: www.kankerpatient.nl, www.kanker.nl.

Prostaatkanker stichting

De stichting is opgericht voor prostaatkanker patiënten en hun partners. De stichting biedt lotgenotencontact en geeft informatie. Wie behoefte heeft aan een gesprek met een lotgenoot of verdere informatie wenst, kan contact opnemen:
W www.prostaatkankerstichting.nl
E lotgenoten: lotgenoot@prostaatkankerstichting.nl
T (088)0029730 of 0800-9992222

Stichting OOK

Centrum voor psychosociale begeleiding voor mensen met kanker en hun naasten. T (010)2923610 www.stichting-ook.nl

De Boei

Ontmoetingscentrum voor mensen met kanker en hun naasten, georganiseerd door de Stichting inloophuis Rotterdam.
T (010)2152855
www.inloophuisdeboei.nl
Er is ook een vestiging op Goeree-Overflakkee.

Oncologienetwerk Goeree-Overflakkee

https://onconetwerk.wixsite.com/goeree-overflakkee

Vergoeding ziekenhuiszorg

Niet alle ziekenhuiszorg wordt vergoed door uw zorgverzekeraar. Ook betaalt u altijd de hoogte van uw eigen risico. Vraag vooraf bij uw zorgverzekeraar na of uw bezoek en/of behandeling in het ziekenhuis wordt vergoed. Meer informatie vindt u op onze website onder ‘kosten en vergoedingen’ en op www.dezorgnota.nl.

Aantekeningen

VAN WEEL-BETHESDA
ziekenhuis

Stationsweg 22
3247 BW Dirksland
www.vanweelbethesda.nl
Telefoon algemeen 0187 60 73 00
Telefoon afsprakenbureau 0187 60 23 55
Telefoon afsprakenbureau röntgen 0187 60 74 99

Polikliniek Dirksland

Ingang Secretarieweg
Telefoon afsprakenbureau 0187 60 23 55
Telefoon afsprakenbureau röntgen 0187 60 74 99

Polikliniek Hellevoetsluis

Vliet 4
3224 HE Hellevoetsluis
Telefoon afsprakenbureau 0187 60 23 55
Telefoon afsprakenbureau röntgen 0187 60 74 99

Polikliniek Brielle

Amer 21
3232 HA Brielle
Telefoon afsprakenbureau 0187 60 23 55
Telefoon afsprakenbureau röntgen 0187 60 74 99

Het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis levert excellente basiszorg aan de inwoners van Goeree-Overflakkee en westelijk Voorne-Putten. Het ziekenhuis heeft haar hoofdvestiging in Dirksland en poliklinieken in Hellevoetsluis en Brielle. Gastvrije, deskundige zorg met compassie en respect voor de patiënt en zijn naasten is het uitgangspunt in onze dagelijkse omgang met patiënten. Om de beste zorg te leveren, werken we nauw samen met andere ziekenhuizen en zorgaanbieders in de regio Zuid-Holland Zuid met als motto goede zorg dichtbij als het kan, ver weg als het moet. Daarnaast levert Het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis samen met CuraMare een compleet pakket aan zorg, van geboorte tot de laatste fase.